

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Ivany Izakovičovej a členiek JUDr. Eleny Krajčovičovej a JUDr. Kataríny Pramukovej v právnej veci žalobcu: **I.I.I.**: X.X.X., P.P.P., so sídlom D.D.D., IČO: **X.X.X.**o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. septembra 2015, č. k. 60Cb/23/1997-368, takto

r o z h o d o l :

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. septembra 2015, č. k. 60Cb/23/1997-368 **m e n í** tak, že žalovaný je povinný **Z.Z.Z.**3 % úroky z omeškania z 9 958,18 eur od 18. februára 1995 do 30. apríla 1995 a v prevyšujúcej časti vyššie uvedenú časť žaloby **z a m i e t a**.

II. Vo zvyšku napadnutý rozsudok **p o t v r d z u j e**.

III. Žalobca **m á n á r o k** na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Bratislave, ako súd prvej inštancie, rozsudkom zo dňa z 30. 09. 2015, č. k. 60Cb/23/1997-368 zaviazal žalovaného **Z.Z.Z.**22 % úroky z omeškania od 18.

02. 1995 do zaplattenia istiny 9 958,18 eur žalobcovi, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalovaný bol ďalej povinný zaplatiť 625,49 eur na náhradu trov konania žalobcovi.

2. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol, že Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom zo dňa 25. 06. 2015, č. k. 2Obo/26/2014, potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19. 03. 2014, č. k. 60Cb/23/1997-305, v časti o zaplattenie sumy 9 958,18 eur, náhrady trov konania 5 597,10 eur a náhrady znaleckého dokazovania 115,90 eur. V časti o zaplattenie 22 % úrokov z omeškania od 18. 02. 1995 do zaplattenia istiny Najvyšší súd Slovenskej republiky, vec zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie s tým, že z odôvodnenia tejto časti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nemožno zistiť z akých dôvodov priznal súd žalobcovi nárok na zaplattenie úrokov z omeškania podľa Obchodného zákonníka, ako a podľa ktorých ustanoví určil výšku úrokov z omeškania, ako aj čas, kedy sa žalovaný dostal do omeškania s plnením peňažného záväzku. Súd prvej inštancie ďalej konštatoval, že so zreteľom na vyššie uvedené, nebola sporná výška istiny žaloby, ktorou si žalobca uplatnil nárok na plnenie z dôvodu vzniku poistnej udalosti podľa ust. § 797 ods. 2 Občianskeho zákonníka, spolu s 22 % úrokmi z omeškania. Súd prvej inštancie na základe zisteného skutkového a právneho stavu uznal nárok žalobcu za oprávnený podľa ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Zb. a zaviazal žalovaného Z.Z.Z. 22 % úroky z omeškania od 18. 02. 1995 do zaplattenia z istiny 9 958,18 eur. S prihliadnutím na dátum vzniku poistnej udalosti a zistenie, že k plneniu zo strany žalovaného nedošlo pre neukončenie vyšetrenia, súd uznal nárok žalobcu na úrok z omeškania od 18. 02. 1995.

3. Proti napadnutému rozhodnutiu podal žalovaný odvolanie, v ktorom navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie zmeniť a návrh v časti priznaného príslušenstva úplne zamietnuť, prípadne vrátiť súdu prvej inštancie na opätovné prejednanie. Žalovaný od začiatku konania spochybňoval nárok žalobcu, výšku úrokov z omeškania uplatnenú na základe nesprávneho právneho predpisu a dobu omeškania. Tvrdil, že žalobca nárok uplatnený žalobou nepreukázal, nakoľko doklady, ktoré predkladal, žalovaný nepovažoval za dôvodné a dôveryhodné. Žalovaný nemohol byť v omeškani s poskytnutím plnenia dňa 18. 02. 1995. Súd zaviazal žalovaného zaplatiť 22 % úroky z omeškania na základe ust. § 517 Občianskeho zákonníka v spojení s vládnym nariadením č. 87/1995 Z. z. od 18. 02. 1995. Z ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. je ale zrejmé, že horná hranica úrokov z omeškania je kogentne

stanovená, pričom jej prekročenie nie je prípustné. Pokiaľ súd zaviazal žalovaného zaplatiť 22 % úroky z omeškania už od 18. 02. 1995, rozhodol nesprávne, nakoľko ich výška, podľa vyhlášky č. 45/1964 Zb., platnej v čase údajného omeškania žalovaného, bola podľa ust. § 1 ods. 1 len 3 % ročne a to do 30. 04. 1995. Až dňom 01. 05. 1995 nadobudlo účinnosť Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktoré v ust. § 11 zrušilo dovtedy platnú vyhlášku č. 45/1964 Zb. a počnúc 01. 05. 1995 bola stanovená výška úrokov z omeškania na dvojnásobok diskontnej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska (ďalej len „NBS“). Žalovaný poukázal na to, že úroky z omeškania ako príslušenstvo pohľadávky sú podľa ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka hmotnoprávnym nárokom, na ktorý sa podobne ako na pohľadávku, ku ktorej sa viažu, vzťahuje zásada vyjadrená v ust. § 153 ods. 2 O. s. p., v zmysle ktorej je súd viazaný návrhom, okrem prípadov stanovených v tomto zákonom ustanovení, nesmie prísúdiť viac alebo niečo iné. Žalobca v tomto smere návrh nepodal, právny zástupca mal zotrvať na svojom návrhu, a uplatňoval príslušenstvo podľa Obchodného zákonníka.

4. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý ho označil za nedôvodné, preto je napadnutý rozsudok vo výroku vecne správny. Poukázal, že zo strany súdu prvej inštancie nedošlo k prekročeniu návrhu, nakoľko žalobca je v žalobe povinný uviesť opísanie rozhodujúcich skutočností, z ktorých uplatňuje právo (nárok) a uviesť čoho sa domáha (§ 79 ods. 1 O. s. p.). Nie je povinný uplatnený nárok právne kvalifikovať. Ak tak aj urobí, súd nie je jeho kvalifikáciou viazaný. Odlišná právna kvalifikácia uplatneného nároku, ktorý súd prizná v uplatnenej výške, už pojmovo nepredstavuje neprípustné prekročenie návrhu v zmysle § 153 ods. 2 O. s. p. Žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil. Pokiaľ odvolací súd dospeje odlišnému právnemu názoru na výšku priznaného príslušenstva (úrokovej sadzby), žalobca navrhol, aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalovaný je povinný Z.Z.Z. 3 % úroky z omeškania zo sumy 9 958,18 eur od 18. 02. 1995 do 30. 04. 1995 a 22 % úroky z omeškania zo sumy 9 958,18 eur od 01. 05. 1995 do zaplattenia. Uplatnil si náhradu trov celého konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (ďalej aj „odvolací súd“) [§ 470 ods. 1, 4 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C. s. p.), oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie, bez nariadenia pojednávania (nakoľko vo veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle ust. § 385

C. s. p.), viazaný rozsahom odvolania, odvolacími dôvodmi a zisteným skutkovým stavom súdom prvej inštancie (§ 379, § 380 ods. 1, § 383 C. s. p.), prejednal odvolanie a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je sčasti opodstatnené a podľa ust. § 388 C. s. p. sčasti zmenil napadnutý rozsudok tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia s poukazom na ust. § 390 písm. a/ C. s. p. a vo zvyšku rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

6. Vzhľadom k tomu, že odvolanie bolo podané pred 01. 07. 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“), odvolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 C. s. p., na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

8. Podľa § 1 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti č. 45/1964 Zb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, je výška úrokov z omeškania 3 % ročne.

9. Podľa § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je dvojnásobok diskontnej sadzby určenej NBS platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

10. Podľa § 10 ods. 1, Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, právne vzťahy a nároky z nich vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia sa spravujú ustanoveniami doterajších predpisov.

11. Podľa § 10 ods. 2, Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, ak došlo k omeškaniu s plnením peňažného dlhu pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia, výška úrokov z omeškania a poplatku z omeškania sa riadi ustanoveniami doterajších predpisov; ak však omeškanie s plnením peňažného dlhu trvá, od účinnosti tohto nariadenia riadi sa výška úrokov z omeškania a poplatku z omeškania týmto nariadením.

12. V súvislosti s odvolaním žalovaného, aj odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25. 06. 2015, sp. zn. 2Obo/26/2014, ktorý v predmetnom spore potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci samej, ktorým bol žalobcovi priznaný nárok na poistné plnenie vo výške 9 958,18 eur. Spornými ostali úroky z omeškania.

13. Žalobu o zaplatenie 300 000,- Sk spolu s úrokmi z omeškania v sume 22 % od 18. 02. 1995 do zaplatenia žalobca podal osobne na súde prvej inštancie dňa 22. 02. 1995. V čase vzniku uplatneného nároku úrokov z omeškania bola platná a účinná vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 45/1964 Zb. Podľa § 1 ods. 1 cit. vyhlášky bola výška úrokov z omeškania 3 % ročne. Následne počas trvania sporu bola nahradená predmetná vyhláška, Nariadením vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktoré v ust. § 3 určilo výšku úrokov z omeškania, ako dvojnásobok diskontnej sadzby určenej NBS platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Z prechodných, zrušovacích a záverečných ustanovení § 10 ods. 2 vyplýva, že od 01. 05. 1995 bolo potrebné pri výške úrokov z omeškania v prípade, že omeškanie s plnením peňažného dlhu trvá, aplikovať Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. K uvedenému dátumu bola diskontná sadzba určená NBS 11 %, z čoho vyplýva, že žalobca má právo na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 22 %. Následné novely Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z. takto stanovenú výšku úrokov z omeškania nemeni.

14. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie podľa ust. § 338 C. s. p. zmenil tak, že žalovaný je povinný Z.Z.Z. 3 % úroky z omeškania z 9 958,18 eur od 18. 02. 1995 do 30. 04. 1995 a v prevyšujúcej časti vyššie uvedenú časť žaloby zamieta. Vo zvyšku napadnutý rozsudok potvrdil podľa ustanovenia § 387 ods. 1 C. s. p.

15. K námietke žalovaného, týkajúcej sa prekročenia návrhu žalobcu súdom prvej inštancie považuje odvolací za potrebné uviesť, že žalobca si na základe omeškania žalovaného so zaplatením peňažného dlhu uplatnil príslušenstvo pohľadávky, t. j. úroky z omeškania. V zmysle zásady iura novit curia súd prvej inštancie správne posúdil nárok žalobcu podľa ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd sa tiež stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že žalobcovi vznikol nárok na zaplatenie úrokov z omeškania od 18. 02. 1995.

16. O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 396 ods. 2 C. s. p. v spojení s § 262 a § 255 ods. 1 C. s. p.

17. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0 (ust. § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. 05. 2011).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.). Dovolanie je podľa § 421 C. s. p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti zneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ (§ 421 ods. 2 C. s. p.). Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa

neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.). Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.). Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1). Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.). Dovolanie prípustné podľa § 420 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.). Dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.). Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania

pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.). Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie.

V Bratislave 31. januára 2017

JUDr. Ivana Izakovičová, v. r.
predsedníčka senátu

JUDr. Elena Krajčovičová, v. r.
členka senátu

JUDr. Katarína Pramuková, v. r.
členka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Katarína Helleschová